

YKSIKIN LYÖNTI ON LIIKAA

Oletko sinä tai läheisesi joutunut perheväkivallan kohteeksi? Oletko ahdistunut, vihainen tai peloissasi? Mietitkö parhaillaan mitä sinun pitäisi tehdä ja kenen puoleen kääntyä? Tarvitsetko apua, tukea ja käytännön neuvoja? Haluaisitko puhua väkivallan kokemuksista sellaisen ihmisen kanssa, joka osaisi sanoa mitä tehdä ja jolla olisi sydäntä kuunnella ja ymmärtää? Jos näin on, lue tämä teksti huolellisesti läpi.

Mitä pari- ja lähisuhdeväkivalta on?

Lähisuhteessa tapahtuva väkivalta voi olla ruumiillista pahoinpitelyä — tönimistä, lyömistä ja seksuaalista väkivaltaa. Se voi olla myös henkistä painostusta — nimittelyä, parjaamista, pelottelua ja uhkailua. Lähisuhdeväkivalta voi olla sulkemista omaan kotiin ilman ruokaa ja rahaa ja eristämistä kodin ulkopuolisista kontakteista. Väkivalta voi olla myös omaisuuden tuhoamista tai taloudellisella ylivallalla kiristämistä.

Väkivalta on valitettavan yleistä. Siihen syyllistyy tavallisimmin mies. Hän voi olla uhrin avio- tai avomies, poikaystävä, veli tai aikamiespoika. Väkivallan kohteena on useimmiten nainen: tekijän avio- tai avovaimo, tyttöystävä, sisko tai oma ikäänynyt äiti. Pienessä määrässä tapauksia tekijä on nainen.

Väkivallan seuraukset voivat uhrille olla hyvin traumaattisia. Mitä enemmän kokemuksia ihmisellä on väkivallasta, sitä vakavampia ovat vauriot — surua, tuskaa, ahdistusta, turvattomuuden ja toivottomuuden tunteita, lamaantumista, purkamatonta vihaa, mielenterveysongelmia, päihteiden väärinkäyttöä ja niin edelleen.

Toivoa on kuitenkin aina. Väkivallan kierteestä voi selviytyä. Monet ovat kysyneet irtaantumaan väkivaltaisesta suhteestaan. Väkivallan tekijä on saatu osallistumaan hoito-ohjelmaan, jossa hän on käsitellyt omaa väkivaltaisuuttaan ja tehnyt päätöksen väkivallan käytön lopettamisesta. Tämän jälkeen suhteen jatkumiselle on saatu terveempi ja turvallisempi pohja.

Väkivallan yleisyys

Tilastokeskuksen vuonna 1998 julkaiseman tutkimuksen mukaan 40 prosenttia suomalaisista naisista on joutunut miehen tekemän fyysisen tai seksuaalisen väkivallan tai niillä uhkaamisen kohteeksi. Joka viides tutkimukseen osallistuneista naisista kertoi joutuneensa fyysisen väkivallan kohteeksi nykyisessä parisuhteessaan. Tutkimusta edeltäneen vuoden aikana 90 000 naista oli kokenut miehen taholta fyysistä väkivaltaa.

Väkivalta perheessä vahingoittaa myös lasta

Äitiin kohdistuva väkivalta lisää lapsen riskiä joutua väkivallan kohteeksi. Lasta myös käytetään painostamisen välikappaleena. Väkivaltaisten yhteenottojen seuraaminen vahingoittaa lasta. Hän saattaa kantaa vuosia äidin itkun ja isän rähinöinnin ja lyömisen aiheuttamia haavoja sisällään. Juuri niistä, jotka ovat kotonaan joutuneet kokemaan väkivaltaa, voi tulla pahoinpideltyjä ja pahoinpitelijöitä. Näin ei kuitenkaan tarvitse olla. Kierre voidaan katkaista.

Mikään ei oikeuta käyttämään väkivaltaa

Väkivaltaiselle käyttäytymiselle ei ole perusteita. Avioeron uhka, mustasukkaisuus, hylätyksi tulemisen pelko, seksuaalinen torjunta, vaikea lapsuus, taloudellinen tilanne tai ahtaat asumisolot eivät oikeuta lyömistä. Yksikin lyönti on liikaa.

Väkivalta on rikos

Sekä yksityisellä että julkisella paikalla tapahtuva pahoinpitely ovat virallisen syytteen alaisia rikoksia. Tämä mahdollistaa sen, että kotona tapahtunut väkivallanteko johtaa syyteharkintaan ilman, että väkivallan uhrin on sitä erikseen vaadittava. Asiasta tulee kuitenkin ilmoittaa poliisille.

Laki lähestymiskiellosta tuli voimaan vuoden 1999 alusta. Lain tarkoituksena on ehkäistä rikoksia ja parantaa mahdollisuuksia puuttua vakavaan häirintään ja väkivallan uhkaan. Lähestymiskieltoon määrätty henkilö ei saa tavata suojattavaa henkilöä eikä muutenkaan ottaa tähän yhteyttä. Hän ei myöskään saa seurata tai tarkkailla suojattavaa henkilöä. Lähestymiskielloa haetaan joko poliisilta tai suoraan käräjäoikeudelta. Väkivaltaan syyllistynyt tai sillä uhannut henkilö voidaan myös kieltää oleskelemasta tietyllä alueella, esimerkiksi suojeltavan henkilön kodissa tai työpaikalla ja niiden läheisyydessä. Lisätietoa lähestymiskiellosta löytyy Internetistä osoitteesta www.poliisi.fi.

Hae apua

Väkivalta ei lopu itsestään. Sen vuoksi pahoinpidellyksi joutuneen kannattaa itse hakea apua. Vaikka väkivaltaa ei esiintyisi joka päivä, sen uhka voi olla läsnä jatkuvasti. Jos väkivallan kierrettä ei katkaista, se voi muuttua raaemmaksi ja toistua yhä useammin.

Apua on saatavilla sekä uhrille että tekijälle. Ota yhteyttä ja keskustele ammattiauttajan kanssa. Voitte miettiä yhdessä millaista apua sinä ja läheisesi tarvitsette. Turvallisuutesi ja kotirauhasi on tärkeintä. Jokaisella on oikeus väkivallattomaan elämään.

Valtakunnalliset auttavat puhelimet:

Yleinen hätänumero 112

Poliisin hätänumero 10022

Rikosuhripäivystys 0600-16116

Rikosuhripäivystys—Juristineuvonta 0600-16117

Raiskauskriisikeskus Tukinainen 0800-97899

Raiskauskriisikeskus Tukinainen—Juristipäivystys 0800-97895

Lyömätön Linja 6126 6 212

Jussi-toimipisteet ja Ensi- ja turvakotien liiton turvakodit, tiedustelut (09) 454 2440

Väkivallattomat ry:n neuvontapuhelin (09) 726 1600

Monikulttuurinen yhdistys Monika ry (09) 4114 8700

Oman paikkakuntasi terveyskeskus, perheneuvola tai perheasianneuvottelukeskus

YKSIKIN LYÖNTI ON LIIKAA!

Stakes, PL 220, 00531 Helsinki

Puh. (09) 39 671, faksi (09) 3967 2201

www.vakivalta.net